

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024**

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed **ingenii** pravissimi, contra rem publicam coniurāvit. Eum clari quidam sed improbi viri consecūti erant. Catilīna a Cicerōne **ex urbe** expulsus est. Socii **eius** deprehensi sunt et in carcere strangulāti sunt. Ab Antōnio, altero consule, Catilīna ipse cum exercitu suo, proelio victus, interfectus est.

.....
qui spem Catilīnae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem **non credendo** confirmaverunt; quorum auctoritatem secūti multi, non solum improbi verum etiam imperīti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id **factum esse** dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliāna castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

- A1.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των αποσπασμάτων «**Marco Tullio Cicerōne ... in carcere strangulāti sunt**» και «**quorum auctoritatem secūti multi ... qui non fateatur**».

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- B1.** Για καθεμιά από τις προτάσεις της **Στήλης Α** να σημειώσετε το γράμμα της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Οι Ρωμαίοι χρησιμοποιούσαν παντού το εθνικό επίθετο «ρωμαίος», ενώ για τη γλώσσα τους διατήρησαν το επίθετο	α. «ελληνορωμαϊκή». β. «λατινική». γ. «ιταλική».
2. Το 240 π.Χ. οργανώνει παραστάσεις θεάτρου με ελληνικά έργα διασκευασμένα στα λατινικά	α. ο Λίβιος Ανδρόνικος. β. ο Ναίβιος. γ. ο Πλάυτος.

3. Το λογοτεχνικό είδος που ωριμάζει τελευταίο στη Ρώμη είναι	α. η λυρική ποίηση. β. το έπος. γ. η κωμωδία.
4. Την ιστορική βιογραφία εγκαινιάζει στη Ρώμη	α. ο Προπέρτιος. β. ο Οράτιος. γ. ο Κορνήλιος Νέπως.
5. Την πρόθεση του Αυγούστου για ενίσχυση της υπαίθρου υπηρετεί το έργο του Βεργιλίου	α. Ωδές. β. Μεταμορφώσεις. γ. Γεωργικά.

Μονάδες 10

- B2.** Να εντοπίσετε στα παραπάνω κείμενα μία ετυμολογικά συγγενή λέξη της λατινικής για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ρεαλιστής, σοσιαλισμός, στραγγαλίζω, φίρμα, ρήγας

Μονάδες 10

- Γ1.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

nobilissimi generis	:	την αιτιατική πτώση στον άλλο αριθμό
clari	:	τους άλλους δύο βαθμούς του επιθέτου στο ίδιο γένος, στον ίδιο αριθμό και στην ίδια πτώση
quidam	:	τη γενική πτώση στο ίδιο γένος, στον άλλο αριθμό
virī	:	την αιτιατική πτώση στον ίδιο αριθμό
urbē	:	τη γενική πτώση στον άλλο αριθμό
carcere	:	την κλητική πτώση στον ίδιο αριθμό
spem	:	την αφαιρετική πτώση στον ίδιο αριθμό
sententiis	:	την αιτιατική πτώση στον άλλο αριθμό
multi	:	τους τρεις βαθμούς του επιρρήματος
id	:	τη γενική πτώση στο θηλυκό γένος, στον άλλο αριθμό
coniurationem	:	την ονομαστική πτώση στον ίδιο αριθμό

Μονάδες 15

- Γ2α.** «**Nunc intellego ... qui non fateātur**»: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε και να γράψετε τα τρία (3) ρήματα που βρίσκονται σε υποτακτική έγκλιση (μονάδες 3). Στη συνέχεια, να γράψετε τα απαρέμφατα ενεστώτα των ρημάτων αυτών στην ίδια φωνή (μονάδες 3).

Μονάδες 6

Γ2β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

coniurāvit	:	το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
consecūti erant	:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα
expulsus est	:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην άλλη φωνή
deprehensi sunt	:	τη γενική του γερονδίου
aluērunt	:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
nascentem	:	τη μετοχή του μέλλοντα στο ίδιο γένος, στον ίδιο αριθμό και στην ίδια πτώση
dicerent	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
intellego	:	την αφαιρετική στο σουπίνο
fore	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα

Μονάδες 9
Μονάδες 15

Δ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

ingenii:	είναι.....	στο.....
ex urbe:	είναι.....	στο.....
eius:	είναι.....	στο.....
non credendo:	είναι.....	στο.....
factum esse:	είναι.....	στο.....

Μονάδες 10

Δ1β. «**qui non fateātur**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 3).

Μονάδες 5
Μονάδες 15

Δ2α. «**Ab Antōnio, altero consule, Catilīna ipse [...] proelio victus, interfectus est**»: Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

Μονάδες 7

Δ2β. «**Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus**»: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά την έκφραση (μονάδα 1) και να τη μετατρέψετε σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο **cum** (μονάδες 7).

Μονάδες 8
Μονάδες 15